

ACC. N:R M. 13721: 1-10.

Landskap: Skåne Upptecknare: Norhel Eriksson, Yebewöd
Härad: Torna Berättare: Anders Larsson
Socken: Ervelöv Berättarens yrke: småbrukare
Uppteckningsår: 1954 Född år 1871 i Ervelöv

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Uppgifter om sagesmannen. s. 1.
"Kyrkogrimmen". s. 2.
Bäckhästen. s. 3.
Sågen om Blentarpes kyrkklocka. s. 4
Fädersämnen ö. färdomar. s. 5. (delvis)
Åsumsjögen. s. 6-8.
Skogsomnan och skogsmannen. s. 9.
Varulv och mars. s. 10.

H. G. 13.

H. G. 21.

LuF 66.

" 44

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 13721:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Anders Larsson:

Född i Everlöv, Rödde, den 5/11 1871. Hans granne var skeptisk ang. hans tillförlitlighet, men på mig verkade han vederhäftig utom i sina jakthistorier. I besittning av en "genuin" dialekt.

ACC. N:R M. 13721:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

H.C. 13.

Förr om vintrarna bar man en sorts päls, som var gjord av skinn, där ullen var avtagen. Pälsarna målades, och om en man med rödmålade päls bodde nära kyrkogården, kallades han för kyrkogrimmen. Han skrämde dem, som inte visste vad han var för en, och ibland for han upp i tornet och ringde, så att folk sedan inte vågade sig upp där, när de skulle ringa till helg. Det var ju mera på skoj, och någon annan kyrkogrimm har jag varken sett eller hört talas om.

ACC. N:R M. 13721:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

H.C. 21

Bäckhästen såg ut som en vanlig grå häst, och det skramlade som av järnskrot, när han gick upp på land. Han brukade locka folk att sätta sig upp på honom, och sedan red han ut i vattnet med dem, där de slängdes av. Men han fanns inte här i Everlöv utan bara i större vattendrag.

ACC. N:R M. 13721:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kyrkklockan i Blentarp gick för högt (för hög ton). Det stör-
de trollen i Köpenhamn, och därför tog ett av dem en stor sten
och slungade mot kyrkan, men den föll ner en bit därifrån. Den
kallas för "klackesten", och ligger som gränssten mellan Kvarn-
brodda, Stampen och Hemmestorp. På mitten finns där märke efter
det rep, som den slungades iväg med. Den är omkr. tre meter hög.
Bredvid den låg en mindre, flat sten, där det fanns avtryck ef-
ter en jättefot. - Senare blev det borrarat hål i Blentarps kyrk-
klocka, för att ljudet skulle ändras.

LUF 66

ACC. N:R M. 13721:5.

Svamp åt vi aldrig, för det är ju giftigt. Hästkött åt vi inte heller, varför vet jag inte. - Hade en häst dött, forslades den långt ut från bebyggelsen, varpå den flåddes och sedan grävdes ner. Han som flådde hästar kallades för "rackare".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUF 74

ACC. NR M. 13721:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Åsumspågen" i Sjöbo var det något märkligt med, men han som är där nu, tror jag inte på. Den riktige "Åsumspågen" kallades mest för Lars Tann eller Tanna-Lars. Han hade två stora utstående framtänder. - En folkskollärare från Everlöv, som ville se hur Lars såg ut, skaffade sig ärende dit en gång han var sjuk. När han var inne hos Lars ropade denne in sin fru från köket. När hon kommit in, gick Lars fram och ställde sig bredvid henne och sade till läraren; "Nu har du sett hur både jag och min fru ser ut. Ge dig nu iväg." -

Lars kunde höra vad folk sade, även om de var långt från honom, t.ex. i Köpenhamn. - En söndag ville fyra pojkar skämta med Lars. De gick till Sjöbo, men innan de kom dit, hade de stannat vid en stor milsten och fannat om den alla fyra. När de kom fram till Lars frågade de honom, om de kunde få vad de fannat om strax innan. Det lovade Lars dem, och de gick därifrån. När de kom fram till stenen, fannade de om den igen, men sedan kunde de inte komma loss. Där fick de stå medan gudstjänsten varade. När sedan folket gick från kyrkan, försökte

~~LUF 81~~

ACC. NR M. 13721:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

~~LUF 81~~

de hjälpa pojkarna, men det lyckades inte. Då skickade de slutligen bud efter Lars, som, när han kom fram, sade: "Isska inte lua o driva me mi." Sedan åkte han därifrån och lät pojkarna sitta fast i stenen en stund till.-

En kvinna skulle söka hjälp för en annan kvinnas räkning, och fick 1:50 Kr. i kopparpengar av denna. När hon hade fått vad hon skulle giva den andra kvinnan mot sjukdomen, ville hon betala i silver, då hon skändes för att räkna upp alla kopparslantarna. Men då sade Lars till henne: "Nej, ge mig de pengar, du fick av den sjuka." - Lars tog alltid 1:50 Kr. betalt.

En gång ville landsfiskalen häkta honom för olovlig verksamhet. Lars följde godvilligt med, men så snart han hade satt sig upp i vagnen, började hästarna skena det fortaste de kunde. Då landsfiskalen bad Lars att stanna dem, svarade han: "Ja, men då får ni köra mig hem igen." Det blev gjort som han ville, och då han stigit ur vagnen hemma hos sig, satte hästarna av i sken igen. Efter den färden lovade landsfiskalen att han aldrig mer skulle försöka hämta Lars Tann till häktet.

ACC. N:R M. 13721:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lars kunde bota kräfta och lungdot till att börja med, men sedan försvann de växter, som han använde, och då förmådde han ingenting mot de sjukdomarna. - Hans mediciner var alltid gjorda på växter. - Han hade fått sin lärdom av "Doktor-Hanna" i Everlöf. Hon var också trollkunnig, och det var av henne Lars hade fått sina svartkonstböcker. Men de böckerna har inte den nuvarande "blinde Thure" fått ärva, trots att han själv säger det. - Lars hade en dotter, men var hon är, vet jag inte.

~~LUF 81~~

ACC. N:R M. 13721:9.

Skogssnuvan (skousnuan) såg ut som ett stort baktråg på ryggen. Hon och skogsmannen (skoumannen) höll till i skogen om nätterna. Där de sprang fram över backarna lyste det som en blå eld. - Vid Kvarnbrodda finns en stor sten, som står på andra mindre stenar och därför kallas "kycklingahönan" (kycklingahönan).. Nere i backen under stenen bodde den sortens varelser. När de hade krupit ner under "kycklingahönan" drog de en stor sten för hålet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 13721:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Varulven (vårullen) sprang på tre ben, och det fjärde satte han ivädreret som en rumpa. Det var en vanlig man, som ibland blev besatt och måste ut och riva kvinnor. - En gång skulle en man klä sig till helg. Då for plötsligt kläderna av honom, och själv försvann han. När han kom tillbaka, var han blodig och riven, som om han hade blivit jagad. - Varulven var efter havande kvinnor, som han ville stjäla hjärteblod ifrån. Om han drack några droppar av hjärteblodet, så blev han en vanlig människa igen (befriad från sin besatthet). - En besatt kvinna kallades mara. Hon skenred hästarna på natten och flätade deras man. - Varulv eller mara blev det av barn, om barnaföderskan hade velat lindra smärtorna vid födseln. Om hon, när hon var havande, gick under en märr, som just hade fölat, och fick "föllahammen" (d.v.s. efterbördens; om kor kallas det "letten") på sig, så fick hästen smärtorna i stället för kvinnan.